

Sag C-644/20

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

26. november 2020

Forelæggende ret:

Sąd Okręgowy w Poznaniu (Polen)

Afgørelse af:

10. november 2020

Appellant:

W.J.

Indstævnte:

L.J. og J.J., retligt repræsenteret ved A.P.

[Org. s. 1] [Udelades]

KENDELSE

Den 10. november 2020

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy (den regionale domstol i Poznań, XV. afdeling for civile appelsager)

[Udelades]

[Udelades] [rettens sammensætning]

har efter retsmødet den 10. november 2020 i Poznań

i et lukket retsmøde

i sagen anlagt af de mindreårige L. J. og J. J., retligt repræsenteret ved A. P.

mod W. J.

om underholdsbidrag

som følge af sagsøgerens appel

af en dom afsagt af Sąd Rejonowy w Pile (retten i første instans i Piła)

den 11. april 2019

[Udelades]

truffet følgende afgørelse:

1) Den Europæiske Unions Domstol forelægges følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 3, stk. 1 og 2, i Haagerprotokollen af 23. november 2007 om hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt, som Det Europæiske Fællesskab har indgået ved Rådets afgørelse 2009/941/EF af 30. november 2009 (EUT 2009, L 331, s. 17), fortolkes således, at den bidragsberettigede, som er et barn, kan anses for at have skiftet sit sædvanlige opholdssted til den stat, som vedkommende er blevet ulovligt tilbageholdt i, såfremt en domstol har anordnet den bidragsberettigedes tilbagegivelse til den stat, som denne havde sit sædvanlige opholdssted i umiddelbart forud for den ulovlige tilbageholdelse?«;

2) sagen udsættes.

[Udelades] [rettens sammensætning]

[Org. s. 2] Begrundelse

I. Hovedsagens genstand

- 1 Den 11. november 2018 anlagde de mindreårige L. J. og J. J., bosiddende i byen K. i Polen, og repræsenteret ved moderen A. P., sag mod faderen W. J., der var bosat i H. i Det Forenede Kongerige., med påstand om underholdsbidrag til et månedligt beløb på 1 200 PLN ved Sąd Rejonowy w Pile (retten i første instans i Piła). Sagsøgte besvarede stævningen ved processkift af 11. februar 2019, således at sagsøgte gav møde uden at rejse indsigelse om manglende national kompetence.
- 2 Ved dom af 11. april 2019 [udelades] [oplysninger om sagsnummeret] tildelte Sąd Rejonowy w Pile (retten i første instans i Piła) hver af sagsøgerne en underholdsgodtgørelse på 1 000 PLN, samlet 2 000 PLN månedligt, begyndende den 7. november 2018, og forkastede resten af søgsmålet samt traf afgørelse om sagsomkostningerne. Bestemmelserne i den polske lov af 25. februar 1964 - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (familie- og værgemålslovbogen) (Dz.U. af 2020, pos. 1359) blev i dommen anvendt på tvisten vedrørende underholdspligten mellem parterne.
- 3 Sagsøgte indgav en appel over denne dom, hvori han nedlagde påstand om urigtig vurdering af de faktiske omstændigheder, der bestod i manglende hensyntagen til,

at sagsøgernes moder var blevet forpligtet af retten til at tilbagegive børnene til faderen inden den 26. juni 2019, hvilket indikerer, at pålæggelsen af en underholdspligt på sagsøgte var uberettiget. Det er sagsøgtes appel, der er genstand for behandling ved Sąd Okręgowy w Poznań (den regionale domstol i Poznań) i den foreliggende sag.

II. Sagens faktiske omstændigheder

- 4 Den ene sagsøger blev født den 10. juni 2015, og den anden sagsøger blev født den 29. maj 2017. Sagsøgerne blev født i Det Forenede Kongerige og har både britisk og polsk statsborgerskab. Sagsøgerne er et resultat af A. P.'s og W. J.'s, der er polske statsborgere, papirløse samliv. Sagsøgernes forældre mødtes i 2012 i Det Forenede Kongerige, hvor de begge opholdt sig og arbejdede erhvervsmæssigt.
- 5 Den 25. oktober 2017 ankom den ene sagsøger sammen med moderen til Polen, hvor de opholdt sig frem til den 7. oktober 2017. Grunden til rejsen var udløbet af moderens nationale identitetskort. Under dette ophold meddelte sagsøgernes moder sagsøgte, at hun havde til hensigt at blive længere i Polen, hvilket sagsøgte accepterede. Den 8. oktober vendte A. P. tilbage til Det Forenede Kongerige, hvorfra hun den 8. oktober 2017 igen rejste ud [org. s. 3], og tog den anden sagsøger med sig. Nogle dage senere blev sagsøgte informeret om, at moderen ønskede at forblive permanent i Polen med sagsøgerne. Sagsøgte gav ikke sit samtykke hertil.
- 6 Sagsøgte indgav – i henhold til Haagerkonventionen om de civile retlige virkninger af internationale barnebortførelser, som blev indgået i Haag den 25. oktober 1980 (Dz.U. af 1998, nr. 108, pos. 528, herefter Haagerkonventionen af 1980) – en anmodning til den britiske centralmyndighed om sagsøgernes tilbagegivelse til Det Forenede Kongerige. Den 3. januar 2018 blev anmodningen oversendt til Sąd Rejonowy w Piła (retten i første instans i Piła), som ved afgørelse af 26. februar 2018 [udelades] [oplysninger om sagsnummeret] [...] afviste at anordne sagsøgernes tilbagegivelse. Som følge af sagsøgtes appel ændrede Sąd Okręgowy w Piła (den regionale domstol i Piła) den omtvistede afgørelse ved afgørelse af 24. maj 2019 [udelades] [oplysninger om sagsnummeret] [...], og pålagde moderen at tilbagegive de mindreårige sagsøgere til sagsøgte inden den 26. juni 2019. Grundlaget for denne afgørelse var en konstatering af, at de sagsøgte var blevet ulovligt tilbageholdt i Polen, og at de umiddelbart før denne tilbageholdelse havde haft deres sædvanlige ophold i Det Forenede Kongerige. B., og at der samtidig heller ikke var en alvorlig risiko for, at tilbagegivelsen af sagsøgerne ville udsætte dem for fysisk eller psykisk skade eller på anden måde sætte dem i en situation, som de ikke bør tåle, jf. artikel 13, stk. 1, litra b), i Haagerkonventionen af 1980.
- 7 Afgørelsen truffet af Sąd Okręgowy w P. (den regionale domstol i Piła) af 24 maj 2019 er endelig. Fuldbyrnelsen af denne afgørelse medfører, at sagsøgerne skal tilbagegives til Det Forenede Kongerige, da de sagsøgte stadig har deres sædvanlige opholdssted i denne stat.

- 8 Den 11. april flyttede sagsøgerne til byen K. sammen med deres moder i en bolig ejet af hendes forældre. Foruden forældrene boede også moderens bror og moderens afdøde søsters mindreårige datter i boligen. Den ene sagsøger gik på dette tidspunkt i børnehaven. Den anden sagsøger var under moderens pleje. Henset til hans immundefekt var han under konstant behandling hos lægeklinikker i hhv. Det Forenede Kongerige og Polen, hvor han i perioder var indlagt. Moderen modtog sociale ydelser i Polen henset til hendes forældremyndighed over sagsøgerne.
- 9 Sagsøgerne blev ikke tilbagegivet af moderen inden for fristen den 26. juni 2019. Sagsøgte anmodede om tvangsfuldbyrdelse af afgørelsen om at tilbagegive sagsøgerne. Sąd Rejonowy w Piła (retten i første instans i Piła) traf afgørelse den 28. oktober 2019 [udelades] [oplysninger om sagsnummeret] [...], hvorefter en tilsynsværge blev pålagt at tvangsfjerne sagsøgerne fra moderen. Denne afgørelse blev dog ikke tvangsfuldbyrdet, da moderen skjulte sig [org. s. 4] sammen med sagsøgerne. I denne forbindelse blev politiet pålagt af indlede en eftersøgning af sagsøgerne. Denne eftersøgning har indtil nu ikke ført til noget resultat.

III. Anførte EU-retlige retsfor skrifter

- 10 Det fremgår af bestemmelsen i artikel 15 i Rådets forordning nr. 4/2009 af 18. december 2008 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og samarbejde vedrørende underholdspligt (EUT 2009, L 7, s. 1, herefter [»] forordning nr. 4/2009[«]), at den lov, der skal anvendes på underholdspligt, fastlægges i overensstemmelse med Haagerprotokollen af 23. november 2007 om, hvilken lov der skal anvendes på underholdspligt (i det følgende benævnt »Haagerprotokollen«), i de medlemsstater, der er bundet af dette instrument.
- 11 Haagerprotokollen blev indgået på vegne af Det Europæiske Fællesskab ved Rådets afgørelse 2009/941/EF af 30. november 2009 (EUT 2009, L 331, s. 17). I henhold til protokollens artikel 1, fastlægger protokollen, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt, der udspringer af et familieforhold, slægtskab, ægteskab eller svogerskab, herunder underholdspligt over for et barn uanset forældrenes civilstand. Det følger af Haagerprotokollens artikel 2, at dens bestemmelser finder anvendelse, også selv om den lov, der skal anvendes, er loven i en ikke-kontraherende stat. Det følger derimod af Haagerprotokollens artikel 3, stk. 1, at underholdspligt er undergivet loven i den stat, hvor den bidragsberettigede har sit sædvanlige opholdssted, medmindre denne protokol indeholder andre bestemmelser. Bestemmelsen i Haagerprotokollens artikel 3, stk. 2, fastlægger derimod, at hvis den bidragsberettigede skifter sædvanligt opholdssted, finder loven i den nye opholdsstat anvendelse fra det øjeblik, hvor skiftet finder sted.

IV. Anførte polske retsforskrifter

- 12 I henhold til artikel 63 i ustawa z 4 lutego 2011 r. - Prawo prywatne międzynarodowe (lov af 4. februar 2011 – lov om international privatret) (Dz.U. af 2015 r., pos. 1792) fastsætter forordning nr. 4/2009 hvilken lov, der finder anvendelse på underholdspligt.

V. Nødvendigheden af en fortolkning af EU-retten

- 13 Bestemmelsen i Haagerprotokollens artikel 3, stk. 1, forbinder den lov, der finder anvendelse på underholdspligten med det sted, hvor den bidragsberettigede har sit sædvanlige opholdssted. Haagerprotokollens [org. s. 5] artikel 3, stk. 2, fastsætter princippet om ændringer i lovvalget vedrørende underholdspligten. I henhold til denne bestemmelse er den lov, der finder anvendelse på underholdspligten, loven på det sted, hvor den bidragsberettigede for tilfældet har sit sædvanlige opholdssted fra det øjeblik, hvor et sådan skift har fundet sted.
- 14 Begrebet »sædvanligt opholdssted« har universel karakter, og er ligeledes anvendt i andre EU- og folkeretlige retsakter. Dette begreb udgør et af tilknytningskriterierne i sager vedrørende underholdspligt (artikel 3 i forordning nr. 4/2009) samt i sager vedrørende forældreansvar (artikel 8 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabsager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000, herefter forordning nr. 2201/2003). Bestemmelserne i Haagerkonventionen af 1980 og forordning nr. 2201/2003 beskriver ligeledes den retlige situation for et barn, der er ulovligt fjernet eller tilbageholdt, ved brug af begrebet »sædvanligt opholdssted«. Disse betragtninger taler for en ensartet fortolkning af begrebet i samtaler EU-retlige og folkeretlige retsakter.
- 15 I den foreliggende sag er de bidragsberettigede mindreårige. Begrebet mindreårige børns sædvanlige opholdssted er blevet præciseret flere gange af Den Europæiske Unions Domstol. Det fremgår af retspraksis, at det sædvanlige opholdssted er der, hvor barnet har en vis social og familiemæssig tilknytning, hvilket særligt varigheden, regelmæssigheden, vilkårene og baggrunden for opholdet og familiens flytning til den pågældende medlemsstat, barnets statsborgerskab, stedet og vilkårene for barnets skolegang, sprogkundskaber, samt barnets familiemæssige og sociale relationer i nævnte stat, vidner om (dom af 2. april 2009, i sag C-523/[0]7, EU:C:2009:225, og dom af 22. december 2010, i sag C-497/10, EU:C:2010:738). Barnets sædvanlige opholdssted skal således være det sted, hvor midtpunktet for barnets livsinteresser faktisk befinder sig (dom af 28. juni 2018, i sag C-512/17, EU:C:2018:513).
- 16 I lyset af den ovennævnte retspraksis er begrebet sædvanligt opholdssted hovedsageligt et udtryk for et spørgsmål af faktisk karakter (dom af 8. juni 2017, i sag C-111/17, EU:C:2017:436, præmis 51, og kendelse af 10. april 2018, i sag C-85/18, EU:C:2018:220, præmis 49). I forbindelse med dette skift af sædvanligt

opholdssted, som henset til Haagerprotokollens artikel 3, stk. 2, begrundet anvendelsen af loven i opholdsstaten for så vidt angår underholdspligten, hvilket kan føre til ændringer i [org. s. 6] de faktiske omstændigheder, således at den bidragsberettigedes ophold i den nye stat har nået en sådan grad af stabilitet, der er karakteristisk for et sædvanligt opholdssted. I denne sammenhæng opstår spørgsmålet, om en sådan stabilisering af livssituationen ligeledes kan forekomme, når den bidragsberettigede, som er et barn, ulovligt tilbageholdes i den nye stat, og når den forælder, der har foretaget tilbageholdelsen, har erklæret, at hun nægter at fuldbyrde retsafgørelsen, der anordner barnets tilbagegivelse til den stat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige tilbageholdelse.

- 17 Denne tvivl kan løses under hensynstagen til, at fastlæggelsen af det sædvanlige opholdssted udgør et rent faktisk spørgsmål. I en sådan tilgang bør det faktum, at barnet er ulovligt tilbageholdt, ikke påvirke dets mulighed for at få et nyt sædvanligt opholdssted i tilbageholdelsesstaten. Dette afhænger nemlig udelukkende af vurderingen af, om midtpunktet for barnets livsinteresser rent faktisk er blevet overført til denne stat. Det er således ikke udelukket, at den stat, som fjernelsen fandt sted til, også bliver barnets sædvanlige opholdssted efter den ulovlige tilbageholdelse (Den Europæiske Unions Domstol dom af 1. juli 2010, i sag C-211/10, EU:C:2010:400, præmis 41 og 44). En lignende holdning findes også i nogle nationale domstoles retspraksis (sammenlign dom afsagt af den østrigske øverste domstol af 27. juni 2013, 1Ob 91/13h, og dom afsagt af den polske Sąd Najwyższy (øverste domstol) af 31. august 2017, V CSK 303/17). En sådan mulighed følger også af artikel 10 i forordning nr. 2201/2003, som udtrykkeligt angiver, at i tilfælde af ulovlig fjernelse eller tilbageholdelse af et barn kan en anden medlemsstat blive den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted.
- 18 EU-Domstolens praksis kan imidlertid også begrunde en anden løsning på dette problem. Henset til denne retspraksis er afgørelser fra de retter, der fastlægger den stat, hvor barnet skal bo, ligeledes relevante med henblik på at fastlægge barnets sædvanlige opholdssted. Det er således blevet anerkendt, at den tid, der er forløbet siden retsafgørelsen om fastlæggelsen af barnets sædvanlige opholdssted i tilbageholdelsesstaten, under ingen omstændigheder kan tages i betragtning ved undersøgelsen af barnets sædvanlige opholdssted i domsstaten (dom af 9. oktober 2014, i sag C-376/14, EU:C:2014:2268, præmis 56). På samme måde kan man ligeledes forstå det standpunkt, at i en situation, hvori et barn, der havde sit sædvanlige opholdssted i en medlemsstat, er blevet fjernet ulovligt af en af sine forældre til en anden medlemsstat, har retterne i denne anden medlemsstat [org. s. 7] ikke kompetence til at træffe afgørelse om fastsættelse af et underholdsbidrag til det pågældende barn, når der ikke foreligger nogen oplysninger om, at den anden forælder har affundet sig med fjernelsen af barnet eller har indgivet en anmodning om tilbagegivelse af det (kendelse af 10. april 2018, i sag C-85/18, EU:C:2018:220, præmis 57). Bestemmelsen i artikel 3, litra b), i forordning nr. 4/2009 bestemmer således, at retterne på det sted, hvor den bidragsberettigede har sin sædvanlige bopæl, ligeledes skal have kompetence på dette område.

- 19 Forordning nr. 4/2009 og Haagerprotokollen regulerer kun retternes kompetence og lovvalg i sager om underholdspligt. Disse to retsakter indeholder til forskel fra forordning nr. 2201/2003 ikke særskilte bestemmelser, der fastlægger det sædvanlige opholdssted med retternes kompetence, når den bidragsberettigede er et barn, som ulovligt tilbageholdes i en anden medlemsstat. Dette kan begrunde den konklusion, at i henhold til Haagerprotokollens artikel 3, stk. 2, har ulovligheden af tilbageholdelsen ingen indflydelse på barnets erhvervelse af sit sædvanlige opholdssted i tilbageholdelsesstaten, hvorefter denne ændring fører til, at denne stats lov skal anses for at være loven i det nye sædvanlige opholdssted, der kan finde anvendelse på underholdspligten fra det tidspunkt, hvor ændringen har fundet sted. Ved fastlæggelsen af, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligt, er der således ikke fastsat noget direkte eller indirekte grundlag for at se bort fra ændringerne i de faktiske omstændigheder for så vidt angår barnets sædvanlige opholdssted, når denne ændring udspringer af en ulovlig tilbageholdelse af barnet. Dette kan kun bedømmes anderledes, hvis det sædvanlige opholdssted udgør tilknytningskriteriet for rettens kompetence i sager om underholdspligt. I henhold til artikel [3], litra d), i forordning 4/2009 har den ret, der i henhold til den nationale lovgivning har kompetence til at påkende en sag vedrørende forældreansvar, ligeledes kompetence når anmodningen om underhold er accessorisk i forhold til denne sag. Dette åbner mulighed for subsidiært at anvende artikel 10 i forordning nr. 2201/2003, som sikrer opretholdelsen af kompetencen for retterne i den stat, hvor barnet havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse (jf. i denne retning EU-Domstolens kendelse af 10.4.2018, sag C-85/18, EU:C:2018:220, præmis 55). Det er imidlertid ikke muligt at anvende en lignende analogi, hvis fastsættelsen af det sædvanlige opholdssted ikke har til formål at fastslå rettens kompetence i henhold til artikel 3 i forordning nr. 4/2009, men i henhold til Haagerprotokollens **[org. s. 8]** artikel 3 alene tjener til at fastlægge den lov, der skal finde anvendelse på underholdspligten.
- 20 Ved fortolkningen af begrebet sædvanligt opholdssted er det imidlertid også nødvendigt at huske de formål, som Haagerkonventionen af 1980 forfølger. Som det fremgår af præambelen er formålet med konventionen at beskytte børn på internationalt plan mod de skadelige virkninger af ulovlig bortførelse eller tilbageholdelse og at etablere fremgangsmåder for at sikre, at børnene umiddelbart tilbagegives til den stat, hvor de har bopæl. Dette bekræftes af artikel 1, litra a), i Haagerkonventionen af 1980, hvoraf det følger, at formålet er at sikre en umiddelbar tilbagegivelse af børn, som er ulovligt bortført til eller tilbageholdt i en kontraherende stat. De løsninger, der er valgt i denne henseende, har til formål at sikre og opretholde barnets tilknytning til det familiemæssige og sociale miljø, som barnet befandt sig i umiddelbart før den ulovlige fjernelse eller tilbageholdelse. Dette formål er ligeledes beskyttet i EU-retten. Det fremgår af 17. betragtning til forordning nr. 2201/2003, således at i tilfælde af ulovlig fjernelse eller tilbageholdelse af et barn bør tilbagegivelsen af barnet bringes i stand uden opsættelse.

- 21 Under hensyntagen til formålet med Haagerkonventionen fra 1980 kan det lægges til grund, at de faktiske omstændigheder, der følger af den ulovlige tilbageholdelse og efterfølgende manglende fuldbyrdelse af retsafgørelsen om anordning af barnet tilbagegivelse, ikke burde føre til dannelsen af et nyt sædvanligt opholdssted i tilbageholdelsesstaten, og dermed ændre den lov, der finder anvendelse på underholdspligten i medfør af Haagerprotokollens artikel 3, stk. 2. Dette ville underminere formålet med Haagerkonventionen af 1980, som er hurtigt at reagere på et ulovligt indgreb i et barns livssituation, som skal forhindre, at tilknytningen til barnets sædvanlige opholdssted brydes, og at der etableres et bånd til tilbageholdelsesstaten. Derimod ville en ændring af den lov, der finder anvendelse, henset til erhvervelsen af et nyt sædvanligt opholdssted i tilbageholdelsesstaten i det tilfælde, hvor retsafgørelsen om at tilbagegive barnet ikke er blevet fuldbyrdet, ikke være andet end en bekræftelse af barnets integration i denne stat og dets retsområde, hvilket indirekte ville føre til en indirekte sanktionering af den ulovlige situation for så vidt angår den manglende tilbagegivelse til domsstaten. For at forhindre, at sådanne retsvirkninger opstår, kan det antages, at det forhold, at retten anordner tilbagegivelse af barnet, er en sådan faktisk omstændighed, at barnets ophold i tilbageholdelsesstaten kun er midlertidig og som følge heraf, kan dette [org. s. 9] midlertidige ophold ikke betragtes som et sædvanligt opholdssted. Dette ville kunne begrunde den konklusion, at i tilfælde af, at retten anordner tilbagegivelse af barnet til den stat, hvor det havde sit sædvanlige opholdssted umiddelbart før den ulovlige tilbageholdelse, fører barnets ophold i tilbageholdelsesstaten ikke til, at loven, der finder anvendelse på underholdspligten ændres i henhold til Haagerprotokollens artikel 3, stk. 2.

VI. Nødvendigheden af fortolkning med henblik på domsafsigelse

- 22 I sager, som er genstand for behandling ved polske domstole, har disse kompetence i henhold til artikel 5 i forordning nr. 4/2009. Sagsøgte gav møde i sagen ved at besvare stævningen uden at rejse indsigelse om manglende national kompetence.
- 23 For at afgøre sagen er det nødvendigt at fastslå, hvilken lov der finder anvendelse på underholdspligten mellem parterne. Sąd Rejonowy w Piła (retten i første instans i Piła) anvendte polsk ret i denne henseende, da den afsagde dom den 11. april 2019. Anvendelsen af polsk ret er kun mulig, hvis det lægges til grund, at sagsøgerne – på trods af den ulovlige tilbageholdelse og retsafgørelse om deres tilbagegivelse til Det Forenede Kongerige – har fået deres sædvanlige opholdssted i Polen, på grund af deres integration i det herværende sociale og familiemæssige miljø efter deres ankomst i 2017, hvilket kan begrunde anvendelsen af polsk ret i henhold til Haagerprotokollens artikel 3, stk. 2.
- 24 I den foreliggende sag er det derimod ikke muligt at fastslå, at polsk ret skal finde anvendelse i henhold til de specifikke tilknytningskriterier, der er fastsat i Haagerprotokollens artikel 4. Dette ville forudsætte, at sagsøgernes sædvanlige

opholdssted fortsat er i Det Forenede Kongerige. I denne situation er der intet i den foreliggende sag, der gør det muligt at fastslå, at sagsøgerne ikke kunne opnå underholdsbidrag fra sagsøgte i henhold til lovgivningen i denne stat. Derfor er der på nuværende tidspunkt i den foreliggende sag ikke mulighed for at anvende polsk ret i henhold til Haagerprotokollens artikel 4, stk. 2, hvorefter domstolslandets lov finder anvendelse, eller i henhold til Haagerprotokollens artikel 4, stk. 4, hvorefter loven i den stat, som de begge er statsborgere i, finder anvendelse. Haagerprotokollens artikel 4, stk. 3, finder heller ikke anvendelse i den foreliggende sag, hvorefter loven i den stat, på hvis område den bistandsberettigede har sit sædvanlige opholdssted, finder anvendelse. Sagsøgte har navnlig sit sædvanlige opholdssted i Det Forenede Kongerige, hvilket ligeledes udelukker, at polsk lov finder anvendelse som domstolslandets lov.

[Org. s. 10]

- 25 Den særlige karakter af polsk ret kan heller ikke begrundes med henvisning til parternes valg. En sådan mulighed findes i Haagerprotokollens artikel 7. Der er imidlertid intet grundlag for at fastslå, at parterne inden sagens indledning havde valgt, at polsk ret skulle finde anvendelse i henhold til Haagerprotokollens artikel 7. Sąd Okręgowy (den regionale domstol) har derfor ex officio taget skridt med henblik på at afgøre, om parterne alene med henblik på afgørelsen af denne sag, ville give samtykke til, at polsk ret ville finde anvendelse på underholdspligten mellem dem. Dette ville gøre det muligt at fastslå, at polsk ret finder anvendelse i henhold til Haagerprotokollens artikel 7, stk. 1, da sagen mellem parterne føres ved en polsk domstol. Moderens erklæring om, at hun havde valgt, at polsk ret skulle finde anvendelse ved behandlingen af tvisten, blev vedlagt sagsøgernes procesdokumenter af 25. august 2020. Derimod blev den relevante anmodning, som to gange blev rettet til sagsøgte, ikke besvaret. Under disse omstændigheder må det antages, at sagsøgte ikke udtrykkeligt har valgt, at loven i den stat, hvor sagen om underholdspligt verserer, skal finde anvendelse. Med hensyn til valg af lov kan erklæringen om delvis anerkendelse af kravet, som sagsøgte fremsatte som svar på stævningen, heller ikke bruges i denne henseende. Bestemmelsen i Haagerprotokollens artikel 7, stk. 1, kræver således en udtrykkelig udpegning af hvilken lov, der skal finde anvendelse, således at denne fastlæggelse ikke kan ske ved en stiltiende accept af søgsmålet. I appelsagen tilbagekaldte sagsøgte desuden gyldigt erklæringen om, at han havde taget bekræftende til genmæle.
- 26 Såfremt det omvendt lægges til grund, at barnet i tilfælde af en ulovlig tilbageholdelse og ved en retsafgørelse om tilbagegivelse til domsstaten, ikke kan anses for at have fået et nyt sædvanligt opholdssted i tilbageholdelsesstaten, vil den lov, der finder anvendelse i sagen om underholdspligt i henhold til Haagerprotokollens artikel 3, stk. 1, være loven i Det Forenede Kongerige, som er loven i den stat, hvor sagsøgerne kan have sædvanligt opholdssted. I en sådan situation bliver det i henhold til polsk procesret nødvendigt at ændre den dom, der blev appelleret af sagsøgte, idet polsk ret blev anvendt for så vidt angår underholdspligten mellem parterne.

[Udelades]

ARBEJDS
DOKUMENT